ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Վիկտորյա Հարությունյան
/Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 7
«22» դեկտեմբերի 2025 թ.

ԷԻԿ/բ-103 Սերվիսի հետազոտության մեթոդներ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 101801.00.6 Սերվիս
դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 101801.01.6 Սերվիսի
դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ հեռակա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ հեռակա 2-րդ, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Սասուն Բաղդասարյան
անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ sbaghdasaryan@inbox.ru

Վանաձոր- 2025թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում 3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները 3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները 4
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները . . . .
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների . . . .
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը . . . .
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները . . . .
8. Դասավանդման մեթոդներ . . . .
9. Ուսումնառության մեթոդները . . . .
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը . . . .
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ . . . .
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ . . . .
    12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ . . . .
    12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ . . . .
    12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ . . . .
    12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ . . . .
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում . . . .
14. Գնահատում . . . .
    14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում . . . .
    14.2. Հարցաշար . . . .
    14.3. Գնահատման չափանիշներ . . . .
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ . . . .

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

«Սերվիսի հետազոտության մեթոդներ» դասընթացը կարևորվում է սերվիսի բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է **101801.01.6** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Սերվիսի հետազոտության մեթոդների զարգացման օրինաչափությունննների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Սերվիսի հետազոտության մեթոդների չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- Սերվիսի հետազոտության մեթոդների համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Սերվիսի հետազոտության մեթոդները վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել Սերվիսի հետազոտության մեթոդների տեսական հիմքերը:
- Բացատրել Սերվիսի հետազոտության մեթոդների օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել սերվիսի հետազոտություններ տարբեր մեթոդների կիրառությամբ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել սերվիսի հետազոտության մեթոդների առանձնահատկությունները զբոսաշրջության համատեքստում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/......

«Սերվիսի հետազոտության մեթոդներ» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների հետազոտական գիտելիքների, կիրառական հմտությունների առկայությունը

<u>**կամ**</u>

«Սերվիսի հետազոտության մեթոդներ» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը 101801.00.6 «Սերվիս» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Ընդհանուր երկրագիտություն», «Նորարարությունը զբոսաշրջության և սերվիսի մեջ», «Ռեկրեացիոն աշխարհագրություն» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

կոմպետենցիաները.

«Սերվիսի հետազոտության մեթոդներ» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. Իմանա սերվիսի հետազոտության մեթոդների տեսական հիմունքները,
2. իմանա սերվիսի հետազոտության ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի սերվիսի հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա տիրապետել սերվիսի հետազոտության մեթոդների չափանիշներին
6. կարողանա սերվիսի հետազոտության մեթոդների շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝
ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
ԳԿ10 որոշումների ընդունում:
Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝
ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)
ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

«Սերվիսի հետազոտության մեթոդներ» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել սերվիս մասնագիտական գործունեության ընթացքում, հետազոտական լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և զբոսաշրջության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարություն (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		4 կրեդիտ/120ժամ

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն		8
Գործնական աշխատանք		8
Սեմինար պարապմունք		-
Լաբորատոր աշխատանք		-
Ինքնուրույն աշխատանք		104
Ընդամենը		120
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		քննություն

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[4] .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **<u>Սեմինար պարապմունքները</u>** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **<u>Լաբորատոր աշխատանքները</u>** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

  Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **<u>Ինքնուրույն աշխատանքը</u>** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

  - **<u>Ռեֆերատ</u>** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **<u>Գործարար խաղեր</u>** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
  - **<u>Էսսե</u>** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
  - **<u>Կլոր սեղան</u>** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - **<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>** – ուսանողների ակտիվ գործունեության

---

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:

- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարզապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝**[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր….

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում….

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություններ	սեմինար պարապմունքներ	գործնական աշխատանքներ	լաբորատոր աշխատանքներ	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ընդհանուր տեղեկություններ ՍՀՄ-ի մասին					
2.	Սերվիսի հետազոտությունների մեթոդների զարգացումը			2		
3.	Զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղեկատվական բազայի ստեղծումը ԱՏՀ համակարգով	2				
4	Աշխարհագրական հետազոտությունների զբոսաշրջային նշանակությունը			2		
5	Բնական պայմանների և ռեսուրսների զբոսաշրջային հետազոտման մեթոդներ					
6	Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում	2				
7	Սոցիոլոգիական, բնակչության հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում			2		
8	ԲՏՀ-ների հետազոտման սերվիս առանձնահատությունները					
9	Վիճակագրական մեթոդի կիրառությունը սերվիս հետազոտություններում	2				
10	Արդի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունները սերվիս բնագավառում			2		
11	Ավանդույթները և նորարարությունները սերվիսի գիտական հետազոտություններում	2				
12	Տարածքների սերվիս հետազոտությունների մեթոդներ					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		8		8		104

[8] Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Սասուն Բաղդասարյան, Աշոտ Խոեցյան, Լոռու մարզի լանդշաֆտային պլանավորում և կառավարում, Երևան, 2021, 228 էջ:	2021
2	Աշոտ Աջամողլյան, Ներսես Սամվելյան, Ռեկրեացիոն աշխարհագրություն, Երևան, 2015, 132էջ:	2015
3	Լոռու մարզում զբոսաշրջության զարգացման հնարավորությունների հետազոտություն, Երևան. 2014, 42 էջ:	2014
4	Մանասյան Մ. Գ., Հասարակական-աշխարհագրական հետազոտությունների մեթոդները, ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան, 2008, 260 էջ:	2008
5	Մանասյան Մ. Գ., Սպասարկման ոլորտի աշխարհագրական հետազոտության հիմնական խնդիրները, «Աշխարհագրության գիտակա-ռուցողական ներուժը և գործնական կիրառումը» (Լ. Վալեսյանին նվիրված գիտաժողովի նյութեր), Երևան, 2011, էջ 93-100:	2011
6	Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագիր, Երևան, 2016, 167էջ:	2016
7	Афанасьев, О.Е. Бизнес-технологии в туризме и гостеприимстве : сборник статей, Москва, Русайнс, 2020, 490 с.	2020
8	Александрова А.Ю. География туризма : учебник, Москва : КноРус, 2020, 592 с.	2020
9	Александрова, А.Ю. Международный туризм : учебник, Москва : КноРус, 2020, 459 с.	2020

10	Александрова, А.Ю. Стратегии развития туризма в странах и регионах мира : учебник, Москва, КноРус, 2020, 300 с.	2020
11	Александрова, А.Ю. Туристское регионоведение. Влияние региональной интеграции на мировой туристский рынок : монография, Москва КноРус, 2020, 173 с.	2020
12	Абдулатипова, Э.А. Методологические основы формирования системы профессионального туристского образования : монография, Москва : Русайнс, 2020, 134 с.	2020
13	Безрукова, Н. Организация туристической деятельности: круизный рынок : учебное пособие / Безрукова Н.,Москва : КноРус, 2020, 415 с.	2020
14	А. В. Борисова, Методы научных исследований в туризме, Ярославль, 2013. 68 с.	2013
15	Сафонова Л. В. Социальные технологии в сфере сервиса и туризма : учеб. Пособие, Москва, Академия, 2009, 126 с.	2009
16	Жукова М. А. Индустрия туризма: менеджмент организации / М. А. Жукова. – М. : Финансы и статистика, 2004, 197с.	2004
17	Новиков В.С. Инновации в туризме М.: ИЦ "Академия", 2007. - 208 с.	2007
18	Малахова Н. Н., Ушаков Д. С. : Инновации в туризме и сервисе, М., 2010, 224 ст:	2010
19	Гунин В.Н. Управление инновациями: 17- модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль - 1 / В.Н. Гунин, В.П. Баранчеев, В.А. Устинов, С.Ю. Ляпина. – М.: ИНФРА-М, 2000, 272 с.	2000
20	Безруков Ю.Ф. Рекреационные ресурсы и курортология. Симферополь, 1998.	1998
21	Кусков А.С., Голубева В.Л., Одинцова Т.Н. Рекреационная география. М.: 2005. .	2005
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Николаенко Д.В. Рекреационная география. М.: 2001.	2001
2.	Зорин И.В., Каверина Т.П. и др. Менеджмент туризма. Туризм как вид деятельности. М.: 2005.	2005

Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	http://lori.mtad.am/files/docs/11328.pdf	
2.	https://asue.am/upload/files/ner-git_dram_Suvaryan.pdf	
3	http://www.gov.am/files/docs/1322.pdf	
4	https:www.armstat.am – ՀՀ ԱՎԾ	
5	https://www.book.ru/book/93560	
6	https://www.book.ru/book/934224	
7	https://www.book.ru/book/934248	
8	https://www.book.ru/book/936530	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Ընդհանուր տեղեկություններ ՍՀՄ-ի մասին	ՍՀՄ բովանդակությունը	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
2.	Սերվիսի հետազոտությունների մեթոդների զարգացումը	ՍՀՄ մեթոդների զարգացման բնույթը	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
3	Զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղեկատվական բազայի ստեղծումը ԱՏՀ համակարգով	ԱՏՀ Ի բովանդակությունը	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
4	Աշխարհագրական հետազոտությունների զբոսաշրջային	Աշխարհագրական հետազոտությունների	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	նշանակությունը	ձևերը		
5	Բնական պայմանների և ռեսուրսների զբոսաշրջային հետազոտման մեթոդներ	Բնական ռեսուրսների հետազոտության մեթոդները	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
6	Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում	Տնտեսական բաղադրիչների հետազոտությունների ձևերը	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
7	Սոցիոլոգիական, բնակչության հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում	Բնակչության հետազոտույունների մեթոդները	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
8	ԲՏՀ-ների հետազոտման սերվիս առանձնահատությունները	ԲՏՀ-ների հետազոտությունների բնույթը	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
9	Վիճակագրական մեթոդի կիրառությունը սերվիս հետազոտություններում	Վիճակագրական հետազոտությունների մեթոդների ձևերը	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
10	Արդի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունները սերվիս բնագավառում	Բացահայտել արդի հիմնախնդիրները	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
11	Ավանդույթները և նորարարությունները սերվիսի գիտական հետազոտություններում	Նորարարության կիրառությունը հետազոտություններում	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
12	Տարածքների սերվիս հետազոտությունների մեթոդներ	Տարածքների հետազոտության մեթոդների բնութագիրը	2	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Սերվիսի հետազոտությունների մեթոդների զարգացումը	Հետազոտման մեթոդների արդիականցում	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
2.	Զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղեկատվական բազայի ստեղծումը ԱՏՀ համակարգով	ԱՏՀ համակարգի բովանդակության բացահայտում	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
3	Բնական պայմանների և ռեսուրսների զբոսաշրջային հետազոտման մեթոդներ	Բնական ռեսուրսների հետազոտման մեթոդների ձևերի բնութագիրը	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
4	Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում	Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունների մեթոդների դասակարգումը, բնույթը	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
5	Վիճակագրական մեթոդի կիրառությունը սերվիս հետազոտություններում	Վիճակագրական մեթոդների էության պարզաբանում	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

6	Արդի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունները սերվիս բնագավառում	Արդի հիմնախնդիրների բացահայտման մեխանիզմներ	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
7	Ավանդույթները և նորարարությունները սերվիսի գիտական հետազոտություններում	Ավանդույթները և նորարարությունների բնութագիրը	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
8	Տարածքների սերվիս հետազոտությունների մեթոդներ	Տարածքների հետազոտությունների բնույթը	2	Գրավոր, բանավոր	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
1.	–	–	–	–	–
2.	–	–	–	–	–

[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[12]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[13]
1.	Լոռու մարզի զբոսաշրջային ռեսուրսների հետազոտության մեթոդներ	Բնական ռեսուրսների զբոսաշրջային հատկանիշների բացահայտում	Ռեֆերատ	Նախավերջին և վերջին գործնականին	Գրավոր և բանավոր նարկայցման գնահատում	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
2.	Ավանդույթները և նորարարությունները Լոռու մարզի զբոսաշրջության մեջ	Ավանդույթների և նորարարությունների բնութագիրը	Ռեֆերատ	Նախավերջին և վերջին գործնականին	Գրավոր և բանավոր նարկայցման գնահատում	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
3.	Կլիմայի զբոսաշրջային նշանակությունը Լոռու մարզում	Կլիմայի զբոսաշրջային հետազոտությանները և նշանակությունը	Ռեֆերատ	Նախավերջին և վերջին գործնականին	Գրավոր և բանավոր նարկայցման գնահատում	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15
4.	Ռելիեֆի հետազոտման սերվիս նշանակությունը	Ռելիեֆի սերվիս հատկանիշների բնույթը	Ռեֆերատ	Նախավերջին և վերջին գործնականին	Գրավոր և բանավոր նարկայցման գնահատում	ՊԳ 1, 3, 4, 7, 8. 9.11, 12, 14, 15

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[14]

---

[12] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[13] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[14] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Թեմատիկ քարտեզներ
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	-
Սարքեր, սարքավորումներ	Հետազոտական սարքեր
Համակարգչային ծրագրեր	GIS համակարգչային ծրագիր
Այլ	-

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[15]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- Գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում ուսանողի ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը 40 միավոր:
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (առկա ուսուցման համակարգում՝ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, հեռակա ուսուցմա համակարգում՝քննություն և ստուգարք՝ առավելագույնը՝40 միավոր):
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

---

[15]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Ընդհանուր տեղեկություններ ՍՀՄ-ի մասին
2. Սերվիսի հետազոտությունների մեթոդների զարգացումը
3. Սերվիսի արշավախմբային հետազոտության մեթոդներ
4. Զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղեկատվական բազայի ստեղծումը ԱՏՀ համակարգով
5. Աշխարհագրական հետազոտությունների զբոսաշրջային նշանակությունը
6. Սերվիսի Համալիր ֆիզիկաաշխարհագրական հետազոտություններ
7. Երկրաբանական հետազոտությունների սերվիս նշանակությունը
8. Հետազոտությունների մեթոդիկան սերվիսագիտության մեջ
9. Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում
10. Տարածքի էկոլոգիական գնահատման սերվիս նշանակությունը
11. Տնտեսաաշխարհագրական դիրքի հետազոտության զբոսաշրջային նշանակությունը
12. Բնական պայմանների և ռեսուրսների զբոսաշրջային հետազոտման մեթոդներ
13. Սոցիոլոգիական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում
14. Բնակչության հետազոտությունների սերվիս նշանակությունը
15. Աշխատանքային ռեսուրսների սերվիս գնահատումը
16. Սերվիսի գիտական հետազոտությունների թեմատիկ ընտրություն
17. ԲՏՀ-ների հետազոտման սերվիս առանձնահատությունները
18. Ագրոզբոսաշրջության հետազոտման մեթոդներ
19. Ջրագրական հետազոտությունների սերվիս նշանակությունը
20. Էկոզբոսաշրջության հետազոտությունների մեթոդներ
21. Բնական ռեսուրսների և պայմանների զբոսաշրջային ներուժի գնահատումը
22. Վիճակագրական մեթոդի կիրառությունը սերվիս հետազոտություններում
23. Քարտեզագրական մեթոդի կիրառությունը զբոսաշրջության մեջ
24. Ռելիեֆի հետազոտման սերվիս առանձնահատկությունները
25. Կլիմայի գնահատման սերվիս նշանակությունը
26. Սոցիալ մշակութային հետզոտությունների զբոսաշջային նշանակությունը
27. Բուսակենդանական աշխարհի սերվիս հետազոտություններ
28. Արդի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունները սերվիս բնագավառում
29. Ավանդույթները և նորարարությունները սերվիսի գիտական հետազոտություններում
30. Տարածքների սերվիս հետազոտությունների մեթոդներ

<u>Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկված թեմաները.**

1. Ընդհանուր տեղեկություններ ՍՀՄ-ի մասին
2. Սերվիսի հետազոտությունների մեթոդների զարգացումը
3. Զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղեկատվական բազայի ստեղծումը ԱՏՀ համակարգով
4. Աշխարհագրական հետազոտությունների զբոսաշրջային նշանակությունը
5. Բնական պայմանների և ռեսուրսների զբոսաշրջային հետազոտման մեթոդներ
6. Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Ընդհանուր տեղեկություններ ՍՀՄ-ի մասին
2. Սերվիսի հետազոտությունների մեթոդների զարգացումը
3. Սերվիսի արշավախմբային հետազոտության մեթոդներ
4. Ջբոսաշրջային ռեսուրսների տեղեկատվական բազայի ստեղծումը ԱՏՀ -ով
5. Աշխարհագրական հետազոտությունների զբոսաշրջային նշանակությունը
6. Սերվիսի Համալիր ֆիզիկաաշխարհագրական հետազոտություններ
7. Երկրաբանական հետազոտությունների սերվիս նշանակությունը
8. Հետազոտությունների մեթոդիկան սերվիսագիտության մեջ
9. Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում
10. Տարածքի էկոլոգիական գնահատման սերվիս նշանակությունը
11. Տնտեսաաշխարհագրական դիրքի հետազոտության զբոսաշրջային նշանակ-ը
12. Բնական պայմանների և ռեսուրսների զբոսաշրջային հետազոտման մեթոդներ
13. Սոցիոլոգիական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում
14. Բնակչության հետազոտությունների սերվիս նշանակությունը
15. Աշխատանքային ռեսուրսների սերվիս գնահատումը

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկվող թեմաները.**

1. Սոցիոլոգիական, բնակչության հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում
2. ԲՏՀ-ների հետազոտման սերվիս առանձնահատությունները
3. Վիճակագրական մեթոդի կիրառությունը սերվիս հետազոտություններում
4. Արդի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունները սերվիս բնագավառում
5. Ավանդույթները և նորարարությունները սերվիսի գիտական հետազոտություններում
6. Տարածքների սերվիս հետազոտությունների մեթոդներ

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Սերվիսի գիտական հետազոտությունների թեմատիկ ընտրություն
2. ԲՏՀ-ների հետազոտման սերվիս առանձնահատությունները
3. Ագրոզբոսաշրջության հետազոտման մեթոդներ
4. Ջրագրական հետազոտությունների սերվիս նշանակությունը
5. Էկոզբոսաշրջության հետազոտությունների մեթոդներ
6. Բնական ռեսուրսների և պայմանների զբոսաշրջային ներուժի գնահատումը
7. Վիճակագրական մեթոդի կիրառությունը սերվիս հետազոտություններում
8. Քարտեզագրական մեթոդի կիրառությունը զբոսաշրջության մեջ
9. Ռելիեֆի հետազոտման սերվիս առանձնահատկությունները
10. Կլիմայի գնահատման սերվիս նշանակությունը
11. Սոցիալ մշակութային հետզոտությունների զբոսաշջային նշանակությունը
12. Բուսակենդանական աշխարհի սերվիս հետազոտություններ
13. Արդի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունները սերվիս բնագավառում
14. Ավանդույթները և նորարարությունները սերվիսի գիտական հետազոտություններում
15. Տարածքների սերվիս հետազոտությունների մեթոդներ

14.4. Գնահատման չափանիշները[16].

- Տեսական գիտելիքները………:
- Գործնական աշխատանքները……:
- Սեմինար պարապմունքները……:
- Լաբորատոր աշխատանքները….:
- Ինքնուրույն աշխատանքը….:

[16] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ **01801.00.6 Սերվիս**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **01801.01.6 Սերվիս**

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **սերվիսի բակալավր**

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2025

հեռակա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-103 Սերվիսի հետազոտության մեթոդներ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2 –րդ տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">16</td><td>Դասախոսություն</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">104</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">ընթացիկ քննություն,</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Սերվիսի հետազոտության մեթոդների և զարգացման օրինաչափություննների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• Ձեռք բերել տեսական և գործնական գիտելիքներ սերվիսի հետազոտության մեթոդների վերաբերյալ
Հմտություն
• Պատկերացնեն սերվիսի հետազոտության մեթոդների ձևերը, օգտագործման հնարավորությունները և բովանդակությունը
Կարողունակություն
• Տիրապետեն սերվիսի հետազոտության մեթոդներին և կարողանան կիրառել գործնականում</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Ընդհանուր տեղեկություններ ՍՀՄ-ի մասին
Թեմա 2. Սերվիսի հետազոտությունների մեթոդների զարգացումը
Թեմա 3. Զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղեկատվական բազայի ստեղծումը ԱՏՀ համակարգով
Թեմա 4. Աշխարհագրական հետազոտությունների զբոսաշրջային նշանակությունը</td></tr>
</table>

	Թեմա 5. Բնական պայմանների և ռեսուրսների զբոսաշրջային հետազոտման մեթոդներ Թեմա 6. Սոցիալ տնտեսական հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում Թեմա 7. Սոցիոլոգիական, բնակչության հետազոտությունները սերվիսի բնագավառում Թեմա 8. ԲՏՀ-ների հետազոտման սերվիս առանձնահատությունները Թեմա 9. Վիճակագրական մեթոդի կիրառությունը սերվիս հետազոտություններում Թեմա 10. Արդի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունները սերվիս բնագավառում Թեմա 11. Ավանդույթները և նորարարությունները սերվիսի գիտական հետազոտություններում Թեմա 12. Տարածքների սերվիս հետազոտությունների մեթոդներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf
Գրականություն	1. Պարտադիր- Սասուն Բաղդասարյան, Աշոտ Խոեցյան, Լոռու մարզի լանդշաֆտային պլանավորում և կառավարում, Երևան, 2021, 228 էջ: 2. Աշոտ Աջամողլյան, Ներսես Սամվելյան, Ռեկրեացիոն աշխարհագրություն, Երևան, 2015, 132էջ: 3. Լոռու մարզում զբոսաշրջության զարգացման հնարավորությունների հետազոտություն, Երևան. 2014, 42 էջ: 4. Մանասյան Մ. Գ., Հասարակական-աշխարհագրական հետազոտությունների մեթոդները, ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան, 2008, 260 էջ: 5. Մանասյան Մ. Գ., Սպասարկման ոլորտի աշխարհագրական հետազոտության հիմնական խնդիրները, «Աշխարհագրության գիտակա-ռուցողական ներուժը և գործնական կիրառումը» (Լ. Վալեսյանին նվիրված գիտաժողովի նյութեր), Երևան, 2011, էջ 93-100: 6. Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագիր, Երևան, 2016, 167էջ: 7. Афанасьев, О.Е. Бизнес-технологии в туризме и гостеприимстве : сборник статей, Москва, Русайнс, 2020, 490 с. 8. Александрова А.Ю. География туризма : учебник, Москва : КноРус, 2020, 592 с. 9. Александрова, А.Ю. Международный туризм : учебник, Москва : КноРус, 2020, 459 с. 10. Александрова, А.Ю. Стратегии развития туризма в странах и регионах мира : учебник, Москва, КноРус, 2020, 300 с. 11. Александрова, А.Ю. Туристское регионоведение. Влияние региональной интеграции на мировой туристский рынок : монография, Москва КноРус, 2020, 173 с. 12. Абдулатипова, Э.А. Методологические основы формирования системы профессионального туристского образования : монография, Москва : Русайнс, 2020, 134 с. 13. Безрукова, Н. Организация туристической деятельности: круизный рынок : учебное пособие / Безрукова Н.,Москва : КноРус, 2020, 415 с. 14. А. В. Борисова, Методы научных исследований в туризме, Ярославль, 2013. 68 с. 15. Сафонова Л. В. Социальные технологии в сфере сервиса и туризма : учеб. Пособие, Москва, Академия, 2009, 126 с.

	16. Жукова М. А. Индустрия туризма: менеджмент организации / М. А. Жукова. – М. : Финансы и статистика, 2004, 197с. 17. Новиков В.С. Инновации в туризме М.: ИЦ "Академия", 2007. - 208 с. 18. Малахова Н. Н., Ушаков Д. С. : Инновации в туризме и сервисе, М., 2010, 224 ст: 19. Гунин В.Н. Управление инновациями: 17- модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль - 1 / В.Н. Гунин, В.П. Баранчеев, В.А. Устинов, С.Ю. Ляпина. – М.: ИНФРА-М, 2000, 272 с. 20. Безруков Ю.Ф. Рекреационные ресурсы и курортология. Симферополь, 1998. 21. Кусков А.С., Голубева В.Л., Одинцова Т.Н. Рекреационная география. М.: 2005. . Լրացուցիչ- 1. Николаенко Д.В. Рекреационная география. М.: 2001. 2. Зорин И.В., Каверина Т.П. и др. Менеджмент туризма. Туризм как вид деятельности. М.: 2005.